

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18119

Θέμα 401^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 746-761

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

- ΚΡ. Ὡ μιαρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.
ΑΙ. Οὐ τὰν ἔλοις ἦσσω γε τὰν αἰσχροῶν ἐμέ.
ΚΡ. Ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὄδε.
ΑΙ. Καὶ σοῦ γε κάμοῦ, καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.
ΚΡ. Ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς. 750
ΑΙ. Ἦδ' οὖν θανεῖται καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινα.
ΚΡ. Ἦ κάπαπειλῶν ᾧδ' ἐπεξέρχη θρασύς;
ΑΙ. Τίς δ' ἔστ' ἀπειλὴ πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;
ΚΡ. Κλαίων φρενώσεις, ἂν φρενῶν αὐτὸς κενός.
ΑΙ. Εἰ μὴ πατήρ ἦσθ', εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν. 755
ΚΡ. Γυναικὸς ἂν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.
ΑΙ. Βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν;
ΚΡ. Ἄληθες; ἀλλ' οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὅτι,
χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ.
Ἄγαγε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα 760
παρόντι θνήσκη πλησία τῷ νυμφίῳ.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡ μιαρὸν ἦθος ... εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.

(Μονάδες 30)

ΚΡΕΩΝ

Πρόστυχε χαρακτήρα και δούλε μιας γυναίκας.

ΑΙΜΩΝ

Ναι (μπορεί να είμαι δούλος), αλλά δεν μπορείς να με βρεις να υποκύπτω σε αισχρές πράξεις.

ΚΡΕΩΝ

Όλα βέβαια αυτά εδώ τα λόγια σου (είναι) για εκείνη.

ΑΙΜΩΝ

Και για σένα βέβαια και για μένα, και για τους θεούς του Κάτω Κόσμου
(ενδιαφέρομαι).

ΚΡΕΩΝ

Με κανέναν τρόπο πια δεν θα παντρευτείς ποτέ αυτήν ζωντανή.

ΑΙΜΩΝ

Αυτή λοιπόν θα πεθάνει και με το θάνατό της θα καταστρέψει κάποιον.

ΚΡΕΩΝ

Αλήθεια, έρχεσαι εναντίον μου με τόσο θράσος, ώστε να με απειλείς ακόμα;

ΑΙΜΩΝ

Και τι απειλή είναι το να μιλά κανείς ενάντια σε ανόητες γνώμες;

ΚΡΕΩΝ

Με κλάματα θα με συνετίσεις, μολονότι ο ίδιος είσαι άμυαλος.

ΑΙΜΩΝ

Αν δεν ήσουν πατέρας μου, θα έλεγα ότι εσύ δεν σκέφτεσαι σωστά.

2. Να εντοπίσετε στο παρακάτω κείμενο δύο ανακρίβειες και στη θέση τους να γράψετε το σωστό.

Ο Σοφοκλής αποτέλεσε πρότυπο ολοκληρωμένου πολίτη των κλασικών χρόνων λόγω των σωματικών του προσόντων, της πνευματικής και ψυχικής του καλλιέργειας. Υπηρέτησε την πατρίδα του πολεμώντας στη ναυμαχία της Σαλαμίνας. Έλαβε μέρος σε τριάντα περίπου δραματικούς αγώνες, παίρνοντας περισσότερα από είκοσι πρώτα βραβεία. Από τα έργα του σώθηκαν ακέραια μόνο τα εξής επτά: *Αΐας, Ελένη, Τραχίνιαι, Οιδίπους Τύραννος, Ηλέκτρα, Φιλοκτήτης και Οιδίπους επί Κολωνῶν*.

(Μονάδες 10)

α) Ο Σοφοκλής έλαβε μέρος στον εορτασμό της νίκης για τη ναυμαχία της Σαλαμίνας (δεν συμμετείχε σε αυτή).

β) Από τα 123 δράματά του σώθηκαν ακέραια **μόνον επτά** και ένα μέρος από το σατυρικό δράμα *Ίχνευταί*. Από τις τραγωδίες που σώθηκαν αρχαιότερη είναι ο *Αΐας* ακολουθούν: *Αντιγόνη, Τραχίνιαι, Οιδίπους Τύραννος, Ηλέκτρα, Φιλοκτήτης*, και τελευταία ο *Οιδίπους επί Κολωνῶν*.

3. α) ευζωία, θάνατος, κλάμα, δούλος, φρενίτιδα: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

ευζωία → ζῶσαν

θάνατος → θανείται, θανοῦσα, θνήσκη

κλάμα → κλαίων

δούλος → δούλευμα
φρενίτιδα → φρενώσεις, φρενῶν

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα από ονόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
θεός	-εῖος	
φρήν	-ρης	
λόγος	-ιος	
πατήρ	-ῶος	
ἦθος	-ικός	

(Μονάδες 5)

θεός → θεῖος
φρήν → φρενήρης
λόγος → λόγιος
πατήρ → πατρῶος
ἦθος → ἠθικός

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος